

BESLUIT INSTEMMING SANERINGSPLAN VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Datum besluit : 8 juni 2015
Onderwerp : Wet Bodembescherming - zaaknummer
Locatie van verontreiniging : Stakenbergweg 60
Plaats : 8075 RA Elspeet
Gemeente : Nunspeet
Nummer van verontreiniging : GE030200030
Melder : Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst

BESLUIT

Onderwerp

Op 30 oktober 2014 ontvingen wij een melding van een voornemen tot verminderen, verplaatsen of saneren van een bodemverontreiniging. Het gaat om de bodemverontreiniging, gelegen op locatie Stakenbergweg 60 in Elspeet, gemeente Nunspeet.

Op 11 december 2014 hebben wij de procedure geschorst in verband met enkele onvolkomenheden in het saneringsplan. Op 22 januari 2015 hebben wij een aangepast saneringsplan ontvangen.

Op basis van de melding nemen wij een besluit instemming saneringsplan.

Bij dit besluit hoort het "Besluit vaststelling ernst en spoedeisendheid bodemverontreiniging". Dat besluit is eerder (9 juni 2011, zaaknummer: 2010-017739) vastgesteld. In dat besluit staat dat het gaat om een geval van ernstige bodemverontreiniging, waarvan de sanering spoedeisend is.

Besluit

Wij stemmen in met het saneringsplan.

Er is sprake van een kosteneffectieve en functionele sanering. Hierbij wordt het aanwezige lood in de bodem door middel van bekalking geïmmobiliseerd.

Besluitvormingsprocedure

Voor het vaststellen van dit besluit volgen wij op grond van de provinciale milieuvordering de procedure van hoofdstuk 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit betekent dat het besluit pas genomen wordt nadat het ontwerp ter inzage is gelegd en belanghebbenden de gelegenheid hebben gehad hun mening te geven over ons voorstel.

Zienswijzen

Het ontwerpbesluit is gepubliceerd. Naar aanleiding hiervan zijn 2 zienswijzen binnengekomen. Deze worden hieronder per zienswijze behandeld.

Zienswijze 1 ( )

1. Belanghebbende en ontvankelijkheid
  - a) Er wordt beargumenteerd dat de inspreker belanghebbend is, onder andere op grond van de feiten dat verontreinigd terrein deels openbaar bosgebied is en dat hij de besluiten rechtstreeks krijgt toegestuurd.
2. Procedure
  - a) Toepassen van de Triademethodiek is onterecht.
  - b) Er zijn twijfels over de haalbaarheid van de startdatum van de sanering (9-6-2015).
  - c) Op basis van het "Convenant Bodemontwikkelingsbeleid en aanpak Spoedlocaties van 10-7-2009 moeten de spoedlocaties voor eind 2015 zoveel mogelijk gesaneerd of beheerst zijn. Dat wordt hier niet gehaald.
3. Overzicht werkelijke vervuiling
  - a) Onder verwijzing naar eerder uitgevoerde bodemonderzoeken wordt beargumenteerd dat de verontreiniging niet goed in beeld is.
4. Saneringsplan
  - a) Het is vreemd dat de ( ) zijn eigen saneringsplan controleert.
  - b) De ecologische risico's van PAK zijn onterecht niet meegenomen.
  - c) Het is voorbarig om te constateren dat het terrein de huidige functie behoudt.

- d) Het is vreemd dat er voor de bepaling van de hoeveelheid toe te dienen kalk gebruik maakt van rekenregels uit de landbouw.
- e) De toegepaste pH-waarden zijn te laag aangehouden.
- f) Aan de spoedeisendheid wordt niets gedaan.
- g) Praktische uitvoerbaarheid is niet bekeken.

Reactie provincie op zienswijze 1.

1a. Op 5 september 2012 is door de Raad van State vastgesteld dat [REDACTED] geen belanghebbende in deze zaak is (uitspraak: 201107621/1/A4, kenmerk: 2010-017739). Hierin is reeds ingegaan op het feit dat inspreker in het gebied recreëert. Het feit dat inspreker, op zijn verzoek, de besluiten rechtstreeks krijgt toegestuurd kan worden gezien als service van de provincie en maakt hem daarmee niet tot belanghebbende. Wij zijn daarom van mening dat de hierboven aangehaalde uitspraak nog steeds van kracht is.

Hoewel inspreker naar ons oordeel geen belanghebbende is gaan wij hieronder toch in op de overige punten van de ingebrachte zienswijze.

2a. De Triademethodiek kan op grond van de Circulaire Bodemsanering 2009, 2011 en 2013 worden toegepast. Het is een invulling van stap 3 om locatiespecifieke ecologische risico's te bepalen. Deze methode is op de juiste wijze toegepast.

2b. Gezien de vertraging in het begin van de procedure en het verlengen van de inspraaktermijn is een start op 9 juni 2015 inderdaad niet meer haalbaar. In het ontwerpbesluit wordt echter uitgegaan van een start in 2015 en dat is nog steeds haalbaar.

2c. Op basis van het genoemde convenant moeten alle spoedlocaties voor eind 2015 in beeld zijn en is het streven om de risico's hiervan te beheersen. De start van de sanering is gepland in 2015 en dit is niet in strijd met het genoemde convenant.

3a. Deze opmerkingen hebben betrekking op het besluit "Vaststelling Ernst en Spoedeisendheid" dat op 9 juni 2011 onherroepelijk is vastgesteld (zaaknummer 2010-017739) en niet op ontwerpbesluit "Instemming saneringsplan". Wij gaan hier daarom in dit kader niet op in.

4a. Het rapport is goedgekeurd door zijn collega [REDACTED]. Het betreft interne kwaliteitsaspecten van de Grontmij.

4b. Uit het Bodemecologisch onderzoek inclusief aanvullend pH-onderzoek blijkt dat de beschikbaarheid van PAK dusdanig laag is dat hieruit geen ecologische risico's voortvloeien. Hierbij moet duidelijk onderscheid worden gemaakt in het totale gehalte aan PAK en het beschikbare gedeelte hiervan. Bij de totstandkoming van het bovengenoemde rapport is het RIVM intensief betrokken geweest. Wij hebben geen redenen om te twijfelen aan de juistheid van de gegevens.

4c. De opmerking dat het terrein in de toekomst zijn huidige functie behoudt is overgenomen uit het saneringsplan. Wij beschikken niet over andere informatie. Het toekomstig gebruik van de locatie is overigens niet van belang voor de gekozen saneringsvariant aangezien de saneringsaanpak gericht dient te zijn op het huidige gebruik..

4d. De gebruikte rekenregels zijn bedoeld om de gewenste verhoging van de pH te bepalen en zijn daarom ook in deze situatie toepasbaar.

4e. De sanering is erop gericht om de beschikbaarheid van lood dusdanig te verminderen dat er geen sprake meer is van ecologische risico's. Door monitoring wordt gecontroleerd of deze doelstelling ook daadwerkelijk wordt bereikt. Mocht tijdens de uitvoering van de sanering blijken dat het gewenste resultaat niet wordt bereikt, dan biedt het saneringsplan voldoende mogelijkheden om gedurende het proces bij te sturen.

4f. Het saneringsplan is opgesteld omdat er sprake is van een spoedeisende sanering en is erop gericht om de beschikbaarheid van lood te verminderen. De looptijd van 15 tot 20 jaar

is voor de uitvoering van een bodemsanering niet ongebruikelijk en naar verwachting zal de situatie in die tijd geleidelijk steeds verbeteren.

4g. De toediening van de kalk wordt nader uitgewerkt in een uitvoeringsplan. Wij hebben geen reden om aan te nemen dat het praktisch niet mogelijk is om de bekalking op een effectieve wijze uit te voeren.

Zienswijze 2 (Stichting Veluwe Bijzonder mede namens de Gelderse Natuur en Milieufederatie)

1. Verkeerde versie Triade-onderzoek

- a) Bij het ontwerpbesluit instemming saneringsplan wordt verwezen naar een verouderde versie van het Triade-onderzoek.

2. Inhoudelijk Triade-onderzoek

- a) Het gebied binnen het hek wordt ten onrechte beschouwd als industrie/ander groen.
- b) Het is onterecht dat de risico's met betrekking tot de aanwezige PAK-verontreiniging nu lager zijn dan is gebleken uit eerdere onderzoeken.
- c) Het is onduidelijk hoe de verontreiniging zich uitstrekt in de diepte (grondwater).
- d) Onderzoek op flora en fauna is slechts gebaseerd op 'zichtbare' verschillen in het veld.
- e) Het bodem ecologisch onderzoek is gebaseerd op circulaire bodemsanering 2009 terwijl er al een nieuwe versie (2011) van kracht is per april 2012. In het ontwerpbesluit had moeten worden uitgegaan van een actualisatie op basis van de circulaire 2011.

3. Saneringsplan

- a) Waarop is de startdatum van de sanering (9 juni 2015) gebaseerd? Kan de sanering plaatsvinden als het besluit nog niet onherroepelijk is?
- b) Het is onterecht dat er in het saneringsplan van wordt uitgegaan dat het terrein zijn huidige functie blijft behouden. Er zou rekening moeten worden gehouden dat er in de toekomst niet meer bovengronds wordt geschoten.
- c) Er is slechts gekeken naar methoden om de beschikbaarheid van lood te verminderen door middel van het verhogen van de pH.
- d) Het is niet duidelijk welke effecten het verhogen van de pH heeft op de aanwezige flora en fauna.
- e) Er wordt in paragraaf 9 op bladzijde 26 van het saneringsplan gesproken over besprekingen met de Provincie over het herschikken van grond. Wat is hier uitgekomen?
- f) De locatie ligt inde Ecologische Hoofdstructuur en binnen de begrenzing van het Natura 2000 gebied Veluwe. In het ontwerpbesluit wordt de verwijzing naar de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Natuurbeschermingswet gemist. Dit is onzorgvuldig.

Reactie provincie op zienswijze 2.

1a. In het ontwerpbesluit wordt inderdaad verwezen naar een verkeerd onderzoek. Wij hebben daarom op 1 april de juiste versie aan de insprekers toegestuurd en de inspraaktermijn met 1 maand verlengd. Hierop heeft de Stichting Veluwe Bijzonder een aanvullende zienswijze toegestuurd. Relevante punten hieruit zijn meegenomen in dit besluit.

2a. Conform onze beleidsnota worden de ecologische risico's bepaald op grond van het daadwerkelijk gebruik. Als sprake is van een bronlocatie binnen een gebied met kritischer gebruik, dan vindt de toetsing gesplitst plaats (waarbij het meest kritieke risico bepalend is voor de risicobepaling van het gehele geval). Hoewel het terrein van de Berkenhorst dus is gelegen in een EHS, wordt een verontreiniging op dat terrein niet getoetst aan het (gevoelige) gebruik Natuur, wanneer dat feitelijk niet de functie van het terrein is..

2b. Zie onze reactie op punt 4b bij zienswijze 1.

2c. Zie onze reactie op punt 3a bij zienswijze 1. In dit besluit wordt op dit aspect ingegaan op basis van uitgevoerd onderzoek naar de grondwaterkwaliteit.

2d. De Wet bodembescherming (Wbb) is niet gekoppeld aan de Flora- en Faunawet (FFW). Dit besluit is dus alleen getoetst aan de Wbb.

2e. Het bodemecologisch onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van ons besluit "Vaststelling Ernst en Spoedeisendheid" van 9 juni 2011. Er wordt dus terecht verwezen naar de circulaire van 2009 omdat deze ook gebruikt is bij de vaststelling van dit besluit. Overigens had toetsing aan de opvolgende en huidige circulaire (2011 en 2013) niet tot een andere uitkomst geleid.

3a. De startdatum voor de sanering is vastgelegd in het besluit "Vaststelling Ernst en Spoedeisendheid" en is gebaseerd op de circulaire bodemsanering. In dit geval is de startdatum bepaald op 4 jaar na het besluit "Vaststelling Ernst en Spoedeisendheid". Zie voor de werkelijke startdatum ook onze reactie op punt 2b en 3a bij zienswijze 1. Na het definitieve besluit "Instemming saneringsplan" kan worden gestart met de sanering. Er kan dan wel nog gedurende 6 weken beroep worden aangetekend tegen het besluit. Hierbij kan om een voorlopige voorziening worden verzocht.

3b. Zie onze reactie op punt 4c bij zienswijze 1.

3c. Dit is juist. De beschreven methoden zijn getoetst aan de Wbb en de gekozen variant voldoet hieraan. Er is voor ons geen reden noch mogelijkheid om een andere saneringsmethode voor te schrijven. Daarnaast achten wij het aannemelijk dat het geleidelijk omhoogbrengen van de pH door middel van bekalking de minste verstoring voor de aanwezige flora en fauna zal geven. In het *Intermezzo* op pagina 17 van het saneringsplan wordt dit bevestigd.

3d. Zie onze reactie onder punt 2d en 3c.

3e. Hier is uitgekomen dat een deel van de verontreinigde grond kan worden herschikt binnen het geval in de aan te leggen geluidswal. Deze werkzaamheden zijn opgenomen in het saneringsplan.

3f. Zie hiervoor onze reacties onder punten 2a en 2d.

Op basis van de bovenstaande overwegingen zien wij geen aanleiding om het ontwerpbesluit aan te passen.

Voorwaarden

Bij de uitvoering van het saneringsplan gelden de volgende voorwaarden:

Melden startdatum sanering en bereiken einddiepte

- De melder moet via het Meldingsformulier start bodemsanering ten minste twee weken voor de feitelijke aanvang van de sanering de startdatum melden aan **Bodemtoezicht@odra.nl**. Dit moet gebeuren om controle mogelijk te maken. Dit Meldingsformulier is te vinden op de site www.gelderland.nl/bodem onder Melding - Sanering bij de producten.

Als de melder verontreinigde grond ontgraaft, moet hij tevoren melden wanneer hij de einddiepte zal bereiken. Ook moet de beëindiging van de sanering direct worden gemeld. Deze meldingen moeten per mail worden toegezonden aan bodemtoezicht@odra.nl.

Evaluatierapport (Artikel 39c Wet bodembescherming)

- De melder moet zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen drie maanden na afronding van (een fase van) de sanering het evaluatieverslag zoals genoemd in artikel 39c van de Wet bodembescherming (Wbb) indienen bij post@gelderland.nl. Het verslag moet met het meldingsformulier evaluatie (PDF, 0,57 Mb) worden toegezonden. Dit formulier is te vinden op de site www.gelderland.nl/bodem onder Melding - Evaluatie en nazorg bij de producten.

Melding afwijking saneringsplan (artikel 39, lid 4 Wet bodembescherming)

De melder moet, indien hij wil afwijken van het saneringsplan, uiterlijk twee weken voorafgaand aan de uitvoering van de afwijking, deze afwijking schriftelijk melden aan het team Bodem van de provinciale afdeling Vergunningverlening. Bij de melding moet worden aangegeven wat wijzigt ten opzichte van het saneringsplan waarmee door ons is ingestemd en wat de reden is voor deze afwijking. Naar aanleiding van deze melding kunnen wij aanwijzingen geven omtrent de verdere uitvoering van de sanering. Om meldingen afwijking saneringsplan snel en accuraat af te kunnen handelen moet op de linkerbovenhoek van de enveloppe dan wel duidelijk op uw fax, "**afwijking saneringsplan**" worden vermeld. U kunt uw melding ook sturen aan post@gelderland.nl.

Startdatum

Dit besluit treedt onmiddellijk in werking na toezending van het "definitieve" Besluit instemming saneringsplan. Wel kunnen belanghebbenden beroep instellen tegen de sanering en vragen de sanering te stoppen of de sanering op een andere manier uit te voeren. Als dit het geval is, krijgt de melder hierover van ons onmiddellijk bericht.

- De start van de sanering moet plaatsvinden in de periode die in het saneringsplan staat vermeld, namelijk in 2015. De sanering duurt naar verwachting 15 tot 20 jaar.
- Als blijkt dat de start van de sanering anders uitvalt dan gepland en buiten de in het saneringsplan gestelde termijn valt, dan moet degene die de bodem saneert dit schriftelijk melden bij het team Bodem van de provinciale afdeling Vergunningverlening als wijziging van het saneringsplan (artikel 39, lid 4, Wet bodembescherming).

Motivering

Bij de melding hebben wij de volgende rapporten ontvangen:

- Saneringsplan Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst te Elspeet, Grontmij Nederland B.V., 20 januari 2015, GE-0128109; documentnummer: 02045706;
- Bodemecologisch onderzoek inclusief aanvullend pH-onderzoek NJC Berkenhorst te Elspeet, Grontmij Nederland B.V., 9 januari 2014, projectnummer: 330888 – 304080; documentnummer: 02095195.

Beschrijving situatie

Uit het uitgevoerde triade-onderzoek blijkt dat de aanwezige PAK-verontreiniging niet beschikbaar is voor het ecosysteem en daarom geen ecologisch risico vormt. De sanering is daarom alleen gericht op de loodverontreiniging.

De voorgestelde sanering bestaat uit de volgende maatregelen:

- In de vakken 3, 8, 12, 18 en 19 wordt éénmalig een reparatiebekalking toegepast;
- Hierna zal in principe eeuwigdurend jaarlijks onderhoudsbekalking worden toegepast. De verwachting is dat na een periode van 15 tot 20 jaar de beschikbaarheid van lood dusdanig is afgenomen dat er geen sprake meer is van ecologische risico's;
- Om de effectiviteit van de maatregel vast te stellen wordt de kwaliteit van de grond, gedurende en na de bekalkingsperiode, door middel van bemonstering gemonitord;
- Mocht het bekalken niet tot het gewenste resultaat leiden dan treedt het terugvalsscenario in werking. Dit bestaat uit het ontgraven van de met lood verontreinigde grond;
- Ter plaatse van de nieuwbouw in vak 3 wordt de sterk met lood verontreinigde grond ontgraven. De vrijkomende grond (circa 350 m³) wordt ter plaatse van de kogelvanger W2 (boven schietbaan 3) hergebruikt. Hierbij is sprake van herschikken binnen het geval.

In een saneringsonderzoek zijn verschillende oplossingsrichtingen uitgewerkt en tegen elkaar afgewogen. Hieruit is de voorgestelde variant als beste oplossing naar voren gekomen omdat

hiermee de biologische beschikbaarheid van lood wordt verminderd en daarmee de ecologische risico's worden weggenomen met de minste aantasting van de natuur.

Mogelijke herziening

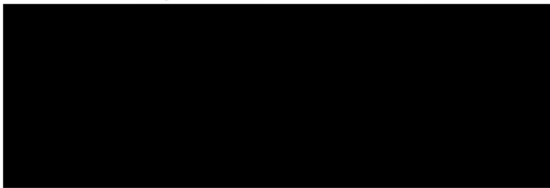
Dit besluit is genomen op basis van de door de melder overgelegde gegevens. Bij de voorbereiding van het besluit is bij ons geen twijfel gerezen over de juistheid en/of volledigheid van de overgelegde gegevens. Mocht in een later stadium blijken dat deze gegevens niet juist en/of volledig zijn of dat de feitelijke situatie is veranderd, dan behouden wij ons het recht voor een nieuw besluit te nemen. Wij achten ons niet aansprakelijk voor de schade die hieruit kan voortvloeien.

Grondslag

Dit besluit is gebaseerd op de Wet bodembescherming (zie met name de artikelen 1, 28, 29, 37, 38, 39 en 39a t/m 39f en bij deelsanering tevens artikel 40) inclusief de daarbij behorende regelgeving en de volgende beleidsdocumenten:

- . Circulaire bodemsanering;
- . Omgevingsverordening Gelderland;
- . De Gelderse "Beleidsnota Bodem 2012".

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

H. Boerdam

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage).

Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Als gedurende de beroepstermijn om een voorlopige voorziening is verzocht, wordt het besluit niet van kracht voordat op dat verzoek is beslist.

Voor het behandelen van het beroepsschrift en voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de Raad van State, telefoonnummer (070) 426 44 26.

Aandachtspunten

Verontreinigingscontouren

Alle bekende verontreinigingscontouren met betrekking tot dit geval van bodemverontreiniging kunnen worden geraadpleegd via de website van de provincie Gelderland, www.gelderland.nl/bodem onder Atlas Gelderland.

Verplichtingen en aandachtspunten voor, tijdens, en na sanering

Op onze site www.gelderland.nl/bodem - Melding - Sanering is bij de producten een notitie te vinden met Verplichtingen en aandachtspunten voor, tijdens, en na sanering.